

**Prawne aspekty
organizacji
i funkcjonowania
samorządowych
centrów usług
wspólnych**

pod redakcją

Krystiana M. Ziemskiego

Iwony M. Wieczorek



**NARODOWY
INSTYTUT
SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO**

PRZYSZŁOŚĆ

ROZWÓJ

SAMORZĄD

NARODOWY INSTYTUT
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
ul. Zielona 18, 90-601 Łódź

www.nist.gov.pl

AKADEMIA SAMORZĄDOWA



WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

Zakończenie

Dnia 1 stycznia 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r., pozwalająca na tworzenie centrów usług wspólnych (CUW). Stwarza to możliwość wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej w jednostkach samorządu terytorialnego (JST). Rozwiązanie to jest stosowane w praktyce międzynarodowej od lat osiemdziesiątych dwudziestego wieku, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Szacuje się, że implementacja CUW może spowodować oszczędności, a w związku z tym należy spodziewać się stopniowej racjonalizacji kosztów działania w jednostkach przystępujących do profesjonalizacji i centralizacji usług. Wprowadzenie CUW do porządku prawnego wydaje się być wystarczająco zachęcającą i elastyczną propozycją, aby zainteresować nią JST. Duża dowolność w zakresie działalności i sposobu organizacji powinna zachęcić lokalne władze do aktywizacji w tym zakresie.

W związku z powyższym Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, którego celem działania jest między innymi stymulowanie zrównoważonego i innowacyjnego rozwoju JST oraz analiza i rekomendowanie kierunków zmian w zakresie lokalnych polityk szczegółowych, od 4 lutego 2016 r. był organizatorem cyklu warsztatów i szkoleń dotyczących problematyki centrów usług wspólnych. Przedsięwzięcia te miały na celu upowszechnienie nowych regulacji prawnych i rozwiązań praktycznych w zakresie tworzenia CUW w jednostkach samorządu terytorialnego (tab.1). Tematyka obejmowała m.in. aspekty prawne, zarządcze i ekonomiczne tworzenia CUW. Na przykładzie centrum usług wspólnych powiatu kętrzyńskiego omówiono praktyczne aspekty funkcjonowania CUW. Z tej formy wsparcia skorzystało sześćset sześćdziesiąt sześć osób, reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego z terenu całej Polski.

Tabela 1. Szkolenia, warsztaty i konferencje nt. Centrów Usług Wspólnych, organizowane przez NIST do 30.07.2016 r.

Lp.	Data	Miejsce	Nazwa	Liczba uczestników
1	2016.02.05	Wieruszów	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	47
2	2016.03.11	Tarnów	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	68
3	2016.04.14	Wieliczka	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	35
4	2016.04.22	Łuków	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	25
5	2016.04.26	Kętrzyn	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	62
6	2016.05.05	Kórnik	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	29
7	2016.05.23	Uniejów	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	56
8	2016.06.16	Władysławowo	Nowelizacja prawa zamówień publicznych a tworzenie samorządowych centrów usług wspólnych	24
9	2016.06.20	Kalisz Pomorski	Praktyczne aspekty tworzenia centrów usług wspólnych	24
10	2016.06.22	Zakroczym	Nowelizacja prawa zamówień publicznych a tworzenie samorządowych centrów usług wspólnych	31
11	2016.07.05	Kliczków	Centralizacja rozliczeń VAT a tworzenie C UW	110
12	2016.07.12	Ostromecko	Centralizacja rozliczeń VAT a tworzenie C UW	100
13	2016.07.19	Ostromecko	Centralizacja rozliczeń VAT a tworzenie C UW	55
ogółem				666

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów źródłowych NIST

Podkreślić należy, że w bardzo wielu gminach dotychczas funkcjonowała wspólna obsługa ekonomiczno-administracyjna szkół (*z.o.e.a.*). Pełniły one podobną funkcję jak C UW, jednak z uwagi na zmiany prawne konieczne będzie ich dostosowanie do nowych uregulowań. Wprowadzone zostały przepisy przejściowe, zgodnie z którymi dotychczasowe jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek, utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustawy

o systemie oświaty, funkcjonują na dotychczasowych zasadach nie dłużej niż przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ten jest konieczny z racji zmiany zasad odpowiedzialności za zadania z zakresu gospodarki finansowej oraz potrzeby dostosowania działań technicznych w obecnie funkcjonujących podmiotach.

Wprowadzenie regulacji, zezwalającej samorządom na wspólną obsługę jednostek organizacyjnych, pozwala na rzeczywistą optymalizację globalnych kosztów realizacji zadań publicznych. Doświadczenia zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego krajów europejskich wskazują na racjonalizację kosztów ich działania. Podkreślić należy pozostawioną w nowych regulacjach dużą elastyczność samorządów, dotyczącą centrów usług wspólnych. Każda z autonomicznych jednostek podejmuje decyzję samodzielnie. Samorządy mają zatem prawo wyboru.

prof. UAM dr hab. Krystian M. Ziemiński

dr Iwona M. Wiczorek

Przekazujemy Czytelnikom książkę dedykowaną samorządowcom podejmującym nowe wyzwania w obszarze szeroko pojętej racjonalizacji kosztów działania. Opracowanie dotyczy prawnych aspektów organizacji i funkcjonowania samorządowych centrów usług wspólnych. Potrzeba powoływania tego typu jednostek w odniesieniu do samorządów terytorialnych i ich jednostek organizacyjnych była dostrzegana już dużo wcześniej. Działania podejmowane przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego skłoniły do przyjęcia ustawowych rozwiązań umożliwiających tworzenie centrów usług wspólnych z wykorzystaniem różnych form współdziałania.

Autorami opracowania są praktycy, prawnicy i nauczyciele akademicy mający duże doświadczenie zawodowe. Taki skład osobowy pozwolił połączyć wiedzę teoretyczną z doświadczeniem praktycznym, co stanowi o innowacyjnym charakterze publikacji. W książce zaprezentowano w przystępnej formie przegląd zagadnień z zakresu tworzenia centrów usług wspólnych, akcentując zarówno korzyści, jak i zagrożenia z tym związane. Można ją traktować jako kompendium wiedzy na temat wdrażania rozwiązań z zakresu centrów usług wspólnych w jednostkach samorządu terytorialnego.

dr Iwona M. Wieczorek
Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego



 WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63



ISBN 978-83-8088-287-4



9 788380 882874